

YERYÜZÜ NEDEN BEŞİK?

Nurcihan Fatma Can

AÇILIŞ

"Hiç düşündünüz mü acaba neden Allahu Teâla, eşsiz beyanı olan Kur'ân-ı Kerim'de yeryüzünü beşik olarak nitelendiriyor?"

MAKALENİN ÖZÜ

Makale, Kur'ân-ı Kerim'de yeryüzünün "beşik" (mehd) olarak vasıflandırılmasının ardındaki dilsel ve bilimsel mucizeyi ele alıyor. Klasik tefsirlerde bu kavram yeryüzünün sarsılmazlığı ve beşik gibi rahatlığıyla açıklanırken, modern astrofizik yeryüzünün "yalpalanma" ve "kutup gezinmesi" gibi hareketlerle uzayda adeta beşik gibi salındığını ortaya koymuştur. Yazar, muazzam bir hızla dönen dünyanın üzerindeki canlıları incitmeden taşımalarını ilâhî bir koruma ve şefkatin tecellisi olarak yorumluyor.

- "Beşik" metaforunun Kur'ân'daki hikmetleri ve şefkat yurdu olarak dünyanın insana hazırlanması.
- Yeryüzünün uzaydaki presesyon, nütasyon ve kutup gezinmesi hareketleriyle bir beşik gibi salınması.
- Dünyanın sarsmayan "itaatkâr bir binek" (zelûl) oluşunun modern jeofizik ve astrofizikle uyumu.
- Bu beşiğin geçici bir tekâmül ve ahirete hazırlık durağı olduğunun tefekkür edilmesi.

MAKALEDEN ÇIKARILABİLECEK 3 TEMEL ESAS

- Yeryüzü, bebeğini sarsmadan sallayan şefkatli bir annenin beşiği gibi ilâhî bir nizamla yaratılmıştır.
- Kur'ân'da seçilen kelimeler, her çağdaki insanın kendi ilim seviyesine göre anlayabileceği mucizevî bir derinlik taşır.
- Dünya, ebedî kalınacak bir yer değil; insanın ruhen ve bedenlen olgunlaşıp ahirete hazırlandığı geçici bir beşiktir.

SOHBET SORULARI

- Yeryüzünün, saatteki muazzam hızlarına rağmen bizleri sarsmadan uzayda taşımalarını ilâhî şefkat ve koruma açısından nasıl okumalıyız?
- Kur'ân'ın yeryüzünü "beşik" olarak tanımlaması, dünya hayatının geçiciliği ve insanın manevî tekâmül yolculuğu hakkında bize neler fısıldıyor?
- Klasik tefsirlerin "sabitlik", modern bilimin ise "salınım" olarak anladığı kelimelerin her asra hitap etmesi, Kur'ân'ın mucizevî beyanı hakkında size neler düşündürüyor?
- Kendi hayatımızdaki sarsıntı ve çalkantıları, yeryüzünün dengeleyici "yalpalanma" hareketine kıyasla, manevî bir tekâmül süreci olarak görebilir miyiz?

DİKKAT ÇEKİCİ NOTLAR

HIZ VE DENGİ:

Dünya ekvatorda saatte 1670 km, Güneş etrafında ise 108.000 km hızla hareket etmesine rağmen üzerindeki sarsmaz.

PRESESYON:

Dünyanın eksen, tıpkı dönen bir topaç gibi yaklaşık 25.800 yılda bir devir yapacak şekilde uzayda geniş bir daire çizer.

FARKLI KELİMELE:

Kur'ân'da yeryüzü için "fıraş" ve "mihâd" (döşek) kelimeleri de kullanılmış, ancak "mehd" (beşik) kelimesiyle salnım ve harekete bilhassa dikkat çekilmiştir.

KAVRAM SÖZLÜĞÜ

MEHD

Bebeklerin yatırılıp sallandığı beşik; Kur'ân'da yeryüzünün hareketliliğini ve beşik gibi rahatlığını anlatan kavram.

PRESESYON (YALPALANMA)

Dünyanın dönme ekseninin uzayda sabit durmayarak geniş bir daire çizmesi hareketi.

NÜTASYON (RAKS ETME)

Dünyanın yalpalanma hareketi yaparken, Ay'ın çekim gücüyle aşağı yukarı ritmik olarak sallanması.

KUTUP GEZİNME

Dünyanın dönme ekseninin, iç kütle dağılımındaki değişimler sebebiyle coğrafi kutup noktalarına göre sürekli konum değiştirmesi.

ZELÛL

Kendisine boyun eğilmiş, itaatkâr, üzerindeki sarsmadan güvenle taşıyan binek anlamına gelen Kur'ânî ifade.

KUR'ÂN, HADÎS, RİSALE VE PIRLANTA UFKU

KUR'ÂN-I KERİM

"Allah, yeryüzünü sizin için bir karargâh (yaşama ve tutunma yeri), göğü de koruyucu bir tavan (bina) yapan, size şekil verip de şekillerinizi en güzel kılan ve sizi tertemiz, güzel şeylerle rızıklandırandır. İşte Rabbiniz olan Allah budur."

Mü'min Suresi, 40/64

HADÎS-İ ŞERİF

Allah'ın kullarına merhameti, şu annenin yavrusuna olan merhametinden çok daha fazladır.

Buhârî, Edeb 18; Müslim, Tevbe 22

RİSALE-İ NUR

"Beşer, Şecere-i Hilkatın en son cüz'ü olan meyvesidir... âciz, ... en zaif ve en latif bir Mu'cize-i Kudret olduğundan, beşiği ve meskeni olan zemin, Asumâna nisbeten maddeten küçüklüğüyle ve hakaretiyle beraber manen ve san'aten bütün Kâinatın Kalbi... olmuştur."

Sözler

PIRLANTA SERİSİ

"Âyet, yerin bir beşik olarak hazırlandığını söylüyor. (...) Zemin öyle bir beşik ve bir döşek gibi hazırlanmıştır ki, insan onu her zaman bir ana kucağı sıcaklığında bulur ve hep huzur soluklar. Ayrıca o, sürekli bir beşik gibi sallanmaktadır; ancak bu sallanma, o denli âhenkli, düzenli ve dinlendiricidir ki, insan ona 'Beşiğim' diyebilir."

Kur'ân'ın Altın İkliminde

ÖNERİLEN OKUMA

Bediüzzaman Said Nursi'nin yeryüzünün hikmetli yaratılışını ve nizamını anlattığı 33. Söz veya M. Fethullah Gülen'in varlık kitabını tefekkür ekseninde ele aldığı makaleleri mütalaa edilebilir.

HAFTAYA TAŞINACAK SORU

Dünyanın muazzam hızına rağmen üzerindeki sarsmayan o "itaatkâr binek" (zelûl) oluşu, bizim eşyaya ve tabiata karşı tutumumuzu nasıl şekillendirmelidir?

GECENİN TEFEKKÜRÜ

"Beşiğinden çıkma vakti gelmiş bir insan, asıl vatanına dönerken yanında hangi donanımları götürmelidir?"